

СЕКЦІЯ 5 РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

УДК 338.24:330.42

Гребенікова О.В.
*кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів
Національного аерокосмічного університету
імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»*

Барінова М.В.
*магістр кафедри фінансів
Національного аерокосмічного університету
імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»*

ОБҐРУНТУВАННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

GROUNDING OF INDICES SYSTEM JUSTIFICATION FOR ESTIMATE THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINIAN REGIONS

АНОТАЦІЯ

У статті обґрунтовано систему показників для оцінювання інвестиційної привабливості регіонів України. За допомогою статистичного факторного аналізу визначено основні фактори формування інвестиційної привабливості регіонів, такі як економічна розвиненість регіону, рівень життя населення, рівень інноваційної активності регіону, рівень освіченості населення, інвестиційна активність резидентів, національна самосвідомість населення, рівень споживчих цін. Запропоновано оцінювати інвестиційну привабливість регіонів України на основі розрахунку рейтингового показника.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, система показників, регіон, статистичний факторний аналіз, рейтингова оцінка.

АННОТАЦИЯ

В статье обоснована система показателей для оценки инвестиционной привлекательности регионов Украины. С использованием статистического факторного анализа определены основные факторы формирования инвестиционной привлекательности регионов, такие как экономическая развитость региона, уровень жизни населения, уровень инновационной активности региона, уровень образованности населения, инвестиционная активность резидентов, национальное самосознание населения, уровень потребительских цен. Предложено оценивать инвестиционную привлекательность регионов Украины на основе расчета рейтингового показателя.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, система показателей, регион, статистический факторный анализ, рейтинговая оценка.

ANNOTATION

In the article the indices system for estimate the investment attractiveness of Ukrainian regions had grounded. Using statistical factor analysis the main influence factors of the regions investment attractiveness had identified. There are economic development, standard of living of the population, the level of innovative activity in the region, the level of education of the population, investment activity of residents, the national consciousness of the population, level of consumer prices. To estimate the investment attractiveness of Ukrainian regions had suggested on the basis of the calculation of the index rating.

Keywords: investment attractiveness, system of indicators, region, statistical factor analysis, the rating.

Постановка проблеми. Одним з найважливіших факторів забезпечення сталого розвитку

регіону є залучення та ефективне використання інвестиційних ресурсів. Це зумовлено тим, що інвестиції використовуються в усіх сферах господарської діяльності регіону та країни загалом і створюють багато можливостей для успішної реалізації поставлених цілей, досягнення соціального ефекту, майбутнього процвітання. На сучасному етапі розвитку економіки України виникла об'єктивна необхідність активізації інвестиційної діяльності, бо саме вона є вирішальною ланкою всієї економічної політики держави, яка забезпечує стабільне економічне зростання країни загалом та її регіонів зокрема. Таким чином, проблема оцінювання інвестиційної привабливості має важливе практичне значення і є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження інвестиційної привабливості на мезорівні представлено в роботах І.А. Бланка [1], Б.В. Губського [2], Н.О. Гребенюк [3], Н.Ю. Іванової [4], С.О. Іщук [5], М.Д. Лесечко [6] та інших. Але умови розвитку соціально-економічних процесів в Україні змінюються настільки динамічно, що система складників інвестиційної привабливості регіону та їх характеристики доцільно постійно уточнювати.

В економічній літературі відсутнє єдине загальноновизнане поняття «інвестиційна привабливість регіону», але численні визначення містять спільні ознаки. Інвестиційна привабливість розглядається як інтегральний показник доцільності вкладання коштів, рівня задоволення вимог або інтересів інвестора, фінансово-майнового стану регіону та перспектив його розвитку, сукупності зовнішніх та внутрішніх умов [7, с. 92].

Аналіз особливостей методик оцінювання інвестиційної привабливості регіону показав, що однозначної думки щодо складників, що його формують, немає. Значна кількість методик побудована на основі необґрунтованих сис-

тем показників або експертних оцінок, що вносить суб'єктивізм у процес дослідження.

Постановка завдання. Таким чином, розроблення методичних рекомендацій щодо оцінювання інвестиційної привабливості регіонів України на основі системи математично обґрунтованих показників являє собою актуальне завдання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема комплексного оцінювання інвести-

ційної привабливості регіонів України полягає у відсутності системи показників у методології національної статистики. Зважаючи на це, проведений аналіз літературних джерел, досвід роботи регіональних управлінь з питань економічного розвитку, обласних управлінь статистики показав, що всі чинники впливу на інвестиційну привабливість регіонів доцільно охарактеризувати системою показників, яку представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Основні показники оцінювання інвестиційної привабливості регіону

Умовне позначення	Назва показника
k1	Валовий регіональний продукт
k2	Обсяг капітальних інвестицій
k3	Обсяг прямих іноземних інвестицій
k4	Обсяг експорту товарів
k5	Обсяг виконаних будівельних робіт
k6	Обсяг реалізованої промислової продукції
k7	Доходи місцевих бюджетів (без трансфертів з держбюджету)
k8	Капітальні видатки місцевих бюджетів (без трансфертів)
k9	Індекс споживчих цін
k10	Частка реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції
k11	Кількість суб'єктів середнього підприємництва у розрахунку на 10 тис. осіб населення
k12	Кількість суб'єктів малого підприємництва у розрахунку на 10 тис. осіб населення
k13	Продуктивність праці
k14	Рівень безробіття населення у віці 15–70 років
k15	Рівень зайнятості населення у віці 15–70 років
k16	Динаміка середньомісячної заробітної плати
k17	Динаміка суми заборгованості з виплати заробітної плати
k18	Обсяги викидів забруднюючих речовин
k19	Поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища за регіонами
k20	Індекси споживчих цін за регіонами
k21	Щільність автомобільних доріг загального користування з твердим покриттям державного та місцевого значення
k22	Частка міських домогосподарств, які мають доступ до Інтернету вдома
k23	Частка сільських домогосподарств, які мають доступ до Інтернету вдома
k24	Загальна площа житлового фонду у розрахунку на одну особу населення
k25	Обсяги паливно-енергетичних ресурсів, спожитих у регіоні за звітний період на душу населення
k26	Рівень впровадження енергозберігаючих джерел світла у зовнішньому освітленні населених пунктів
k27	Частка випускників шкіл звітного року з атестатом про повну загальну середню освіту у загальній чисельності осіб, прийнятих на початковий цикл навчання до вищих навчальних закладів 3–4 рівня акредитації
k28	Чисельність дітей у дошкільних навчальних закладах у розрахунку на 100 місць
k29	Загальний коефіцієнт смертності на 1 тис. осіб наявного населення
k30	Середня очікувана тривалість життя під час народження
k31	Кількість живонароджених на 1 тис. осіб наявного населення
k32	Планова ємність амбулаторно-поліклінічних закладів на 10 тис. осіб населення тис. відвідувань за зміну
k33	Кількість кримінальних правопорушень, вчинених проти життя та здоров'я особи
k34	Обсяги викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел на 1 млрд. гривень валового регіонального продукту
k35	Частка відходів, видалених у спеціально відведені місця чи об'єкти або спалених (без отримання енергії), у загальному обсязі утворених відходів
k36	Частка населених пунктів, у яких впроваджено роздільне збирання твердих побутових відходів, у загальній кількості населених пунктів регіону

Джерело: складено авторами на основі офіційної статистики [8]

Використання запропонованої системи показників у комплексі характеризує економічну та соціальну єдність, економічну ефективність, фінансову самодостатність, ефективність ринку праці, розвиток інфраструктури, доступність та якість послуг у сфері освіти та охорони здоров'я, соціальний захист та безпеку, якість довкілля. Вплив на вибір показників також здійснила наявна в Україні система статистичної звітності, можливість використання відкритої інформації.

Під час оцінювання інвестиційної привабливості регіонів України виникає необхідність формування математично обґрунтованої системи фінансово-економічних показників. Вона має включати в себе мінімальну кількість коефіцієнтів. Використання мінімального числа показників дає можливість виключити з дослідження ті коефіцієнти, які дублюють один одного або несуть схожу інформацію. Це дасть змогу побудувати більш точну, зручну і практичну в застосуванні модель оцінки інвестиційної привабливості. Для рішення такої проблеми будуть використані статистичний факторний аналіз і метод виділення діагностичних ознак [9].

За наведеною в таблиці 1 системою показників було здійснено аналіз інвестиційної привабливості регіонів України за 2014–2016 роки, основною метою якого було виявлення найвагоміших складників і чинників впливу на активізацію інвестиційних процесів у регіонах, обґрунтування їх взаємозв'язку.

Як основний метод дослідження було обрано статистичний факторний аналіз, за допомогою якого можна суттєво скоротити систему показників і представити інформацію в стислому вигляді [10].

Оцінку ступеня взаємозв'язку між показниками було проведено на основі кореляційної матриці, яка характеризує ступінь залежності між кожною парою розглянутих показників. Її аналіз дав змогу дійти висновку про наявність множинних кореляційних залежностей, що не дає змоги вивчати кожен показник окремо і його вплив на результативні ознаки; через внутрішні мультиколінеарності зв'язків абсолютно спотворюються залежності, з'являються помилкові кореляції. Для певної частини показників виявлений статистичний зв'язок не є істотним, що підтверджують їх коефіцієнти кореляції.

Щоб уникнути цих проблем, із подальшого аналізу було виключено показники k9, k11, k13, k22, k23, k26, k31, k33, k34, k35. Усі інші показники з таблиці 1 мають істотний статистичний зв'язок, і їх доцільно використовувати у подальшому дослідженні чинників інвестиційної привабливості регіонів України методом статистичного факторного аналізу.

Обґрунтування системи показників для оцінювання інвестиційної привабливості регіонів України здійснено на основі щорічних статистичних даних регіонального розвитку за 2014–2016 роки.

Результати статистичного факторного аналізу довели, що рівень інвестиційної привабливості регіонів формують сім головних факторів впливу (таблиця 2). Вони пояснюють 83,93% загальної дисперсії, що становить понад 75% загальної дисперсії і тому є достатнім для обґрунтування загальних тенденцій інвестиційної привабливості регіонів, виявлення чинників впливу і вагомих показників інвестиційного потенціалу регіонів.

Далі розраховувалися факторні навантаження. Результати розрахунків факторних навантажень для регіонів України представлені в таблиці 3.

Отримані розрахунки (факторне навантаження) важко проінтерпретувати, тому доцільно застосувати процедуру обертання факторів методом Varimax. Отримані результати після обертання занесемо до таблиці 4.

Використання методу обертання Varimax дозволило розрахувати навантаження кожного показника на кожен фактор.

Перший фактор є найвагомішим, він описує 29,96% загальної дисперсії чинників. Найбільший вплив на нього чинять такі коефіцієнти, як валовий регіональний продукт, обсяг прямих іноземних інвестицій, обсяг експорту товарів, обсяг реалізованої промислової продукції, доходи місцевих бюджетів (без трансфертів), динаміка середньомісячної заробітної плати, обсяги викидів забруднюючих речовин, поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища за регіонами, обсяги паливно-енергетичних ресурсів, спожитих у регіоні за звітний період на душу населення. Таким чином, перший фактор доцільно інтерпретувати як економічну розвиненість регіону.

Таблиця 2

Характеристики факторів

Номер фактору	Власне значення	Відсоток загальної дисперсії	Накопичене власне значення	Накопичена дисперсія
1	7,789795	29,96075	7,78979	29,96075
2	6,888251	26,49327	14,67805	56,45402
3	1,922631	7,39474	16,60068	63,84876
4	1,571305	6,04348	18,17198	69,89224
5	1,396679	5,37184	19,56866	75,26408
6	1,219346	4,68979	20,78801	79,95387
7	1,033294	3,97421	21,8213	83,92808

Таблиця 3

Аналіз факторних навантажень

Код показника	Навантажувальні характеристики						
	Фактор 1	Фактор 2	Фактор 3	Фактор 4	Фактор 5	Фактор 6	Фактор 7
k1	-0,94698	-0,00569	0,145321	0,054671	-0,10435	-0,1198	-0,07061
k2	-0,68253	0,187295	0,007159	-0,0872	-0,17219	-0,29996	-0,43361
k3	-0,85394	-0,14682	-0,32898	-0,03004	-0,0043	-0,08541	0,039037
k4	-0,80628	-0,26357	0,053734	-0,05234	0,260908	-0,03082	0,066611
k5	-0,6681	0,227156	-0,24986	-0,03766	-0,41929	-0,17588	-0,01973
k6	-0,86412	-0,28047	0,109723	0,171971	0,123165	-0,08183	0,104527
k7	-0,88196	-0,31326	-0,04845	0,173735	-0,15573	0,03659	-0,08918
k8	-0,54538	0,314715	-0,20941	-0,2005	-0,26943	0,266905	0,17005
k10	-0,01227	0,015534	-0,76717	0,538611	0,08623	-0,07658	-0,02664
k12	-0,44389	0,693535	0,066888	-0,11035	-0,104	0,18281	-0,2193
k14	0,447139	-0,42668	0,64804	-0,12675	-0,00865	-0,13417	0,138347
k15	-0,54962	0,291694	0,001074	-0,06362	-0,00218	0,557957	0,088699
k16	-0,61283	-0,60504	0,13437	-0,35275	-0,14337	0,025243	-0,07105
k17	-0,07171	-0,72812	0,038017	-0,32317	-0,31723	0,102252	-0,21997
k18	-0,45469	-0,71374	-0,03882	-0,16518	0,248092	0,072261	0,023566
k19	-0,75803	-0,40274	-0,01305	0,041963	0,32932	0,102322	0,210075
k20	-0,18557	0,155928	0,025219	-0,12803	-0,47784	-0,11274	0,870582
k21	-0,15516	0,82661	-0,07752	-0,01845	0,069998	-0,16625	0,015146
k24	-0,30191	0,807137	0,329773	0,022287	0,08677	-0,06685	-0,2202
k25	-0,63582	-0,55178	0,217639	0,059669	0,378765	-0,09066	0,02788
k27	0,02461	0,595815	-0,11148	-0,49087	0,138575	0,408566	-0,10813
k28	-0,03409	0,394887	-0,17021	-0,50893	0,094446	-0,60471	0,083586
k29	-0,32007	0,795046	0,166054	0,317879	-0,03979	0,079651	0,110695
k30	-0,25519	0,870784	0,251392	-0,0374	0,161673	-0,09017	0,014969
k32	-0,43128	0,701279	0,337298	0,141062	0,195807	-0,00925	0,15819
k36	0,094947	0,248656	-0,47625	-0,48196	0,460768	-0,03141	0,125377

До складу другого фактору, який описує 26,49% загальної дисперсії, увійшли такі показники, як динаміка суми заборгованості з виплати заробітної плати, щільність автомобільних доріг загального користування з твердим покриттям державного та місцевого значення, загальна площа житлового фонду у розрахунку на одну особу населення, загальний коефіцієнт смертності на 1 тис. осіб наявного населення, середня очікувана тривалість життя під час народження, планова ємність амбулаторно-поліклінічних закладів на 10 тис. осіб населення, тис. відвідувань за зміну. Тобто другий фактор слід розглядати як фактор рівня життя населення.

Третій фактор, що пояснює 7,39% дисперсії, включає до свого складу частку реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції. Таким чином, третій фактор характеризує рівень інноваційної активності регіону.

Четвертий фактор описує 6,04% загальної дисперсії та включає в себе частку випускників шкіл звітного року з атестатом про повну загальну середню освіту у загальній чисельності осіб, прийнятих на початковий цикл навчання до вищих навчальних закладів 3–4 рівня акредитації, тому цей фактор отримав назву «рівень освіченості населення».

П'ятий фактор, до якого увійшов обсяг капітальних інвестицій, описує 5,37% загальної дисперсії, і його можна назвати інвестиційною активністю резидентів.

До складу шостого фактору, який описує 4,69% загальної дисперсії, увійшов такий показник, як частка населених пунктів, у яких впроваджено роздільне збирання твердих побутових відходів, у загальній кількості населених пунктів регіону. Тому доцільно дати йому назву «національна самосвідомість населення».

Сьомий фактор, який чинить найменший вплив на інвестиційну привабливість регіону (пояснює 3,97% мінливості), включає в себе один значущий показник – індекси споживчих цін за регіонами, тому цей фактор назвемо «рівень споживчих цін».

Узагальнюючи виявлені за результатами факторного аналізу тенденції інвестиційної привабливості на рівні регіонів України, доцільно виокремити сім вагомих складників, що впливають на стан і розвиток інвестиційної привабливості, таких як:

- економічна розвиненість регіону;
- рівень життя населення;
- рівень інноваційної активності регіону;
- рівень освіченості населення;
- інвестиційна активність резидентів;
- національна самосвідомість населення;

Таблиця 4

Аналіз факторних навантажень після процедури обертання

Код показника	Навантажувальні характеристики						
	Фактор 1	Фактор 2	Фактор 3	Фактор 4	Фактор 5	Фактор 6	Фактор 7
k1	0,77784	0,295707	-0,01575	0,034942	0,478196	-0,10174	0,134765
k2	0,396998	0,288045	0,01982	0,014422	0,744411	0,104777	-0,09957
k3	0,76065	-0,00313	0,314088	0,157795	0,348207	0,126777	0,171066
k4	0,882049	0,061114	-0,01481	0,067227	0,08815	0,066115	-0,00326
k5	0,323453	0,202563	0,245561	0,141865	0,632425	0,059734	0,373262
k6	0,911697	0,112268	0,051527	-0,08207	0,147279	-0,12475	0,096647
k7	0,81246	-0,03934	0,157011	0,064769	0,410381	-0,26954	0,102504
k8	0,24552	0,224545	0,132199	0,537082	0,275179	0,021824	0,400566
k10	-0,01366	-0,08682	0,932873	-0,10906	-0,01614	-0,01172	-0,05284
k12	0,036283	0,651863	0,001509	0,454539	0,392622	0,001668	0,00077
k14	-0,14401	-0,2784	-0,69624	-0,41338	-0,29333	-0,12348	-0,0076
k15	0,346902	0,340148	0,043316	0,64294	0,024819	-0,20138	0,133941
k16	0,705255	-0,41909	-0,33411	0,125157	0,322525	-0,02527	0,073354
k17	0,213984	-0,74248	-0,31686	0,073487	0,27648	-0,1418	-0,03553
k18	0,741564	-0,48238	-0,08911	0,045185	-0,07166	0,035134	-0,11543
k19	0,931873	-0,05701	0,072922	0,09035	-0,12168	-0,02146	0,037657
k20	0,035019	0,100109	-0,08238	0,008138	0,027742	0,056318	0,886334
k21	-0,17788	0,733609	0,181395	0,131818	0,166809	0,300977	0,089218
k24	-0,03976	0,887479	-0,12603	0,126465	0,270172	0,053114	-0,12433
k25	0,902309	-0,11776	-0,13349	-0,17897	-0,07333	-0,03904	-0,16535
k27	-0,2611	0,331179	-0,09062	0,723067	-0,00599	0,294556	-0,10542
k28	-0,10544	0,229714	-0,05976	-0,10021	0,237677	0,618363	0,1515
k29	-0,02319	0,877486	0,157564	0,130009	0,085494	-0,16886	0,187812
k30	-0,05836	0,916388	-0,08116	0,145611	0,101603	0,200826	0,029298
k32	0,198353	0,901261	-0,06133	0,087561	-0,01642	0,007772	0,107427
k36	-0,07004	0,01244	0,198097	0,341477	-0,23371	0,761914	-0,08793

– рівень споживчих цін.

Фінансово-економічний аспект інвестиційної привабливості регіону визначається безліччю одночасно і сукупно діючих факторів. Однак метою цього дослідження є побудова моделі оцінки інвестиційної привабливості регіонів на підставі математично обґрунтованої системи показників, яка характеризує всі напрями діяльності. Для цього були визначені репрезентанти виділених підмножин ознак (факторів). Вирішували це завдання за допомогою методу центру тяжіння, який дає змогу вибрати індивідуальну діагностичну ознаку (репрезентант) з підмножини ознак [11].

Був проведений вибір репрезентантів, сформованих за допомогою статистичного факторного аналізу груп. Виокремлені з груп діагностичних ознак показники-репрезентанти знаходяться поблизу від «центру ваги» груп і тому задовольняють всі основні вимоги, які пред'являють до діагностичних ознак. Ці показники не корелюють або корелюють між собою й одночасно сильно корелюють із показниками, які не увійшли до складу діагностичних.

На підставі проведених розрахунків були визначені репрезентанти для семи груп показників, які увійшли в кожен фактор. Для першого чинника репрезентантом є коефіцієнт k6, для другого – k30, для третього – k10, для чет-

вертого – k27 і для п'ятого – k2, для шостого – k36 і для сьомого – k20.

Оцінювання інвестиційної привабливості регіонів пропонується здійснювати за допомогою об'єднання локальних показників в один комплексний (інтегральний) показник, який на основі часткових показників забезпечить однозначну оцінку рівня інвестиційної привабливості регіону. Як комплексний показник може бути використана рейтингова оцінка, що дає змогу здійснювати зіставлення декількох регіонів, а також оцінювати ефективність використання їх інвестиційних можливостей. До системи оцінювання включено показники, які увійшли до складу чинників впливу, отриманих за результатами статистичного факторного аналізу.

Розрахунок рейтингового показника інвестиційної привабливості регіонів України слід здійснювати за формулою:

$$IP_{pi} = \sum_{j=1}^n a_j \cdot \frac{K_{ij}}{K_j^{etalon}},$$

де IP_{pi} – рейтинг інвестиційної привабливості i -го регіону України;

a_j – коефіцієнт вагомості j -го показника;

K_{ij} – значення z -го показника i -го аналізованого регіону;

K_j^{etalon} – еталонне значення j -го показника.

Як еталон можна використовувати максимальне значення j -го показника за регіонами України чи значення за аналізований період. На основі найкращих значень показників формують регіон-еталон.

Вагові коефіцієнти (a_j) можна визначити на основі вагомості фактору та факторних навантажень, отриманих за результатами проведеного статистичного факторного аналізу. Для регіонів України вони представлені в таблиці 5.

Таблиця 5

**Вагомість показників
в моделі інтегральної оцінки**

Номер фактору	Вагові коефіцієнти
Фактор 1	0,357
Фактор 2	0,316
Фактор 3	0,088
Фактор 4	0,072
Фактор 5	0,064
Фактор 6	0,056
Фактор 7	0,047

За результатами визначення вагомості отримуємо таку модель для розрахунку рейтингу інвестиційної привабливості регіонів України:

$$III_{pi} = 0,357 \frac{K_{6i}}{K_{6 \text{ еталон}}} + 0,316 \frac{K_{30i}}{K_{30 \text{ еталон}}} + 0,088 \frac{K_{10i}}{K_{10 \text{ еталон}}} + 0,072 \frac{K_{27i}}{K_{27 \text{ еталон}}} + 0,064 \frac{K_{2i}}{K_{2 \text{ еталон}}} + 0,056 \frac{K_{36i}}{K_{36 \text{ еталон}}} + 0,047 \frac{K_{20i}}{K_{20 \text{ еталон}}}$$

Інтерпретувати отримані значення рейтингу інвестиційної привабливості в результаті розрахунків можна за допомогою застосування шкали Харрінгтона, яка відображена в таблиці 6.

Таблиця 6

Шкала Харрінгтона [12]

№	Змістовний опис градації	Числове значення
1	Дуже висока	0,8–1,0
2	Висока	0,64–0,8
3	Середня	0,37–0,64
4	Низька	0,2–0,37
5	Дуже низька	0,0–0,2

На основі результатів дослідження було отримано модель розрахунку рейтингу інвестиційної привабливості регіонів України. Відмінністю цієї моделі є те, що система показників та їх вагові коефіцієнти математично обґрунтовано.

Висновки. За результатами проведеного дослідження можна дійти висновку, що адекватним і дієвим методом дослідження рівня інвестиційної привабливості регіонів України є статистичний факторний аналіз. Основними складниками інвестиційної привабливості регіонів є економічна розвиненість регіону, рівень життя населення, рівень інноваційної активності регіону, рівень освіченості населення, інвестиційна активність резидентів, національна самосвідомість населення, рівень споживчих цін, що характеризуються запропонованою системою показників. Обґрунтована за результатами дослідження система показників може бути використана під час оцінювання інвестиційної привабливості регіонів України.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бланк І.А. Основи інвестиційного менеджменту. [Текст] / І.А. Бланк. К.: Ельга-Н, Ніка-Центр, 2001. 536 с.
2. Губський Б.В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. [Текст] / Б.В. Губський. К.: Наукова думка, 1998. 390 с.
3. Гребенюк Н.О. Інвестиційна привабливість: сутність та засоби покращення [Текст] / Н.О. Гребенюк // Інвестиції: практика та досвід. 2012. № 12. С. 12–17.
4. Іванова Н.Ю. Оцінка інвестиційної привабливості регіону: порівняльний аналіз сучасних методик [Текст] / Н.Ю. Іванова, А.І. Данилів // Наукові записки. 2006. Т. 56. С. 16–22.
5. Ішук С.О. Оцінювання інвестиційної привабливості регіону: методичний аспект [Текст] / С.О. Ішук, Т.В. Кулініч // Регіональна економіка. 2010. № 3. С. 71–78.
6. Лесечко М.Д. Інвестиційний клімат: теорія і практика [Текст]: монографія // За ред. А.О. Чемериса. – Львів: ЛФУ-АДУ, 2010. 160 с.
7. Петровська С.А. Оцінки інвестиційної привабливості регіону: порівняльний пофакторний аналіз [Текст] / С.А. Петровська // Механізм регулювання економіки, 2012. № 2. С. 90–97.
8. Офіційний сайт Державного комітету статистики. URL: www.ukrstat.gov.ua
9. Иберла К. Факторный анализ: Пер. з с. [Текст] / К. Иберла. М.: Статистика, 1980. 398 с.
10. Єріна А.М. Статистичне моделювання та прогнозування: навч. посібник [Текст] / А.М. Єріна. К.: КНЕУ, 2001. 170 с.
11. Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в экономических исследованиях. Методы таксономии и факторного анализа. [Текст] / В. Плюта. М.: Статистика, 1980. 152 с.
12. Универсальная вербально-числовая шкала Харрингтона. URL: <http://helpiks.org/3-20657.html>